

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 22. decembra 2010*

V združenih zadevah C-444/09 in C-456/09,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ju je vložilo Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 3 de A Coruña (Španija) in Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 3 de Pontevedra (Španija) z odločbama z dne 30. oktobra in 12. novembra 2009, ki sta prispeli na Sodišče 16. in 23. novembra 2009, v postopku

Rosa María Gavieiro Gavieiro (C-444/09),

Ana María Iglesias Torres (C-456/09)

proti

Consellería de Educación e Ordenación Universitaria de la Xunta de Galicia,

* Jezik postopka: španščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J. N. Cunha Rodrigues, predsednik senata, A. Arabadjiev, A. Rosas, U. Löhmus
in A. Ó Caoimh (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za A.M. Iglesias Torres M. Costas Otero, odvetnica,
- za Consellería de Educación e Ordenación Universitaria de la Xunta de Galicia
A. López Miño, zastopnik,
- za špansko vlado J. Rodríguez Cárcamo, zastopnik,

– za Evropsko komisijo M. van Beek in G. Valero Jordana, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago določbe 4 okvirnega sporazuma o delu za določen čas, sklenjenega 18. marca 1999 (v nadaljevanju: okvirni sporazum), ki je v prilogi k Direktivi Sveta 1999/70/ES z dne 28. junija 1999 o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP (UL 175, str. 43).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med R. M. Gavieiro Gavieiro in A. M. Iglesias Torres na eni strani in Consellería de Educación e Ordenación de la Xunta de Galicia (ministrstvo za šolstvo in visoko šolstvo vlade avtonomne skupnosti Galicije, v nadaljevanju: Consellería) na drugi strani, ker je zadnjenavedeno zavrnilo retroaktivno dodelitev triletnih dodatkov za delovno dobo.

Pravni okvir

Ureditev Unije

- 3 V skladu s členom 1 Direktive 1999/70 je namen te direktive „uveljaviti okvirni sporazum [...], sklenjen [...] med splošnimi medpanožnimi organizacijami (ETUC, UNICE in CEEP), ki je v prilogi k tej direktivi.“
- 4 Člen 2, prvi in tretji odstavek, te direktive določa:

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 10. julija 2001 ali zagotovijo, da najpozneje do omenjenega datuma delodajalci in delojemalci po dogovoru uvedejo potrebne ukrepe, pri čemer jih morajo države članice uvesti tako, da bodo vedno lahko zagotavljale rezultate, ki jih nalaga ta direktiva. O tem takoj obvestijo Komisijo.

[...]

Države članice naj se v sprejetih predpisih iz prvega odstavka sklicujejo na to direktivo ali pa naj sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.“

5 Direktiva 1999/70 je v skladu s členom 3 začela veljati 10. julija 1999, na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

6 V skladu z določbo 1 okvirnega sporazuma velja:

„Namen okvirnega sporazuma je:

a) izboljšati kakovost dela za določen čas z zagotavljanjem uporabe načela nediskriminacije;

b) vzpostaviti okvir za preprečevanje zlorab, ki izhajajo iz veriženja pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij za določen čas.“

7 Določba 2, točka 1, okvirnega sporazuma določa:

„Ta sporazum se uporablja za delavce, zaposlene za določen čas, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kakor ju opredeljujejo zakoni, kolektivne pogodbe ali običaji v vsaki državi članici.“

8 Delavec, zaposlen za določen čas, je v določbi 3, točka 1, okvirnega sporazuma opredeljen kot „oseba, ki ima pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, sklenjeno neposredno med delodajalcem in delavcem in pri katerem je konec pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja določen z objektivnimi pogoji, kakršni so potek določenega datuma, dokončanje določene naloge ali nastop posebnega dogodka“.

- 9 Določba 4 okvirnega sporazuma, naslovljena „Načelo nediskriminacije“, v točkah 1 in 4 določa:

„1. Delavce, zaposlene za določen čas, se glede pogojev zaposlitve ne sme obravnavati manj ugodno kakor primerljive delavce, zaposlene za nedoločen čas, [zgolj zato, ker so zaposleni za določen čas,] razen kjer je različno obravnavanje upravičljivo iz objektivnih razlogov.

[...]

4. Obdobje pridobivanja kvalifikacij z opravljanjem dela, ki se nanašajo na posebne pogoje zaposlovanja, [je] enak[o] za delavce, zaposlene za določen čas in tudi za nedoločen čas, razen kjer so različne kvalifikacije, pridobljene z opravljanjem dela določeno obdobje, upravičljive iz objektivnih razlogov.“

Nacionalna ureditev

- 10 V skladu s členom 149(1), točka 18, španske ustave (v nadaljevanju: Ustava) ima španska država izključno pristojnost na področju temeljne pravne ureditve javne uprave in statusa uradnikov.

- 11 Na podlagi člena 4 zakona o državnih javnih uslužbencih, ki je bil potrjen z uredbo 315/1964 (Decreto 315/1964, por el que se aprueba la Ley articulada de funciona-

rios civiles del Estado) z dne 7. februarja 1964 (BOE št. 40 z dne 15. februarja 1964, str. 2045, v nadaljevanju: LFCE) so karierni uradniki tisti, ki na podlagi zakonitega imenovanja zasedajo stalna delovna mesta, so del delovne sile in prejemajo plačo in fiksne dodatke iz splošnega državnega proračuna za uradnike.

- 12 Člen 5(2) LFCE določa, da so nadomestni uslužbenci osebe, ki zaradi potrebe ali nujnosti zasedajo delovna mesta, dokler nanje niso imenovani karierni uradniki.
- 13 Nadomestni uslužbenci v skladu s členom 104(3) LFCE prejemajo plačilo, ki ustreza sistemizaciji prostega delovnega mesta.
- 14 Člen 105 LFCE določa, da se za nadomestne uslužbenke po analogiji, in kolikor je za značilnosti njihovega položaja primerno, uporablja splošna ureditev za karierni uradnike, razen pravice do stalnega delovnega mesta, pravice do določenega plačila ali ureditve v zvezi s pokojninami.
- 15 Določbe LFCE so bile povzete v zakonih o proračunu avtonomne skupnosti Galicije za leta od 2003 do 2007, v katerih je bilo določeno, da v nasprotju s kariernimi uradniki nadomestni uslužbenci nimajo pravice do triletnih dodatkov za delovno dobo. To so namreč dodatki, ki se dodelijo za vsako dopolnjeno triletno obdobje službovanja.

- 16 Španska država je na podlagi izključne pristojnosti, ki ji je dodeljena s členom 149(1), točka 18, Ustave, sprejela zakon 7/2007 o temeljni pravni ureditvi statusa uradnikov (Ley 7/2007 del Estatuto básico del empleado público) z dne 12. aprila 2007 (BOE št. 89 z dne 13. aprila 2007, str. 16270, v nadaljevanju: LEBEP).
- 17 LEBEP se v skladu s členom 2(1) uporablja za karierne uslužbence in v nekaterih primerih za pogodbene uslužbence, ki delajo zlasti v upravah avtonomnih skupnosti.
- 18 Člen 8 LEBEP določa:

„1. Javni uslužbenci so osebe, ki opravljajo plačljive funkcije v organih javne uprave, odgovornih za storitve v splošnem interesu.

2. Za javne uslužbence velja razvrstitev v:

- a) karierne uradnike,
- b) nadomestne uslužbence,
- c) delovno osebje, ki je zaposleno za stalno, za nedoločen ali določen čas,
- d) pomožno osebje.“

- ¹⁹ Karierni uradniki in nadomestni uslužbenci so v členih 9 in 10 LEBEP opredeljeni enako kot v LFCE.
- ²⁰ Člen 25 LEBEP, naslovljen „Plača nadomestnih uslužbencev“, spreminja dotedanjo ureditev glede triletnih dodatkov tako, da v odstavku 2 določa, da se „[p]riznajo [...] triletni dodatki za delovno dobo, ki ustrezajo delovni dobi, dopolnjeni pred začetkom veljavnosti teh kadrovskih predpisov, in ki bodo imeli finančne učinke le od začetka veljavnosti navedenih predpisov“.
- ²¹ LEBEP, ki je razveljavil člene 5(2), 104 in 105 LFCE, je začel veljati 13. maja 2007.
- ²² Consellería je na podlagi člena 25(2) LEBEP določilo pravila o priznavanju triletnih dodatkov za delovno dobo po uradni dolžnosti nadomestnim učiteljem, zaposlenim v avtonomni skupnosti Galiciji.
- ²³ Člen 27(1)(a) zakona o finančni ureditvi in proračunu Galicije, potrjenega z zakonodajno uredbo 1/1999 (Decreto legislativo 1/1999, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Régimen Financiero y presupuestario de Galicia) z dne 7. oktobra 1999 (BOE št. 293 z dne 8. decembra 1999, str. 42303), za pravice, iz katerih izhaja denarna obveznost, določa prekluzivni rok 5 let.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-444/09

- ²⁴ R. M. Gavieiro Gavieiro, ki je bila v času vložitve tožbe v glavni stvari zaposlena kot uradnica na poskusnem delu pri Consellería, je od leta 1994 do leta 2007 delala kot nadomestna profesorica v več izobraževalnih ustanovah v Galiciji v skupnem obdobju 9 let, 2 meseca in 17 dni.
- ²⁵ Consellería je ob začetku veljavnosti LEBEP priznalo R. M. Gavieiro Gavieiro pravico, da od 13. maja 2007 prejme triletno dodatke za delovno dobo, ker je bila devet let zaposlena pri avtonomni skupnosti Galiciji.
- ²⁶ Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je 14. novembra 2008 zaprosila Consellería za priznanje in izplačilo triletnih dodatkov za delovno dobo, ki niso zastarali, in sicer tisti iz obdobja od novembra 2003 do 12. maja 2007. Ta prošnja je temeljila na njeni pravici do nediskriminatornega obravnavanja, določeni v določbi 4 okvirnega sporazuma, kot jo je razlagalo Sodišče v sodbi z dne 13. septembra 2007 v zadevi Del Cerro Alonso (C-307/05, ZOdl., str. I-7109).
- ²⁷ Consellería je z odločbo z dne 5. marca 2009 navedeno prošnjo zavrnilo, ker je menilo, da so z LEBEP nadomestnim uslužbencem priznani triletni dodatki za delovno dobo šele od 13. maja 2007, ko je začel veljati ta zakon.

- 28 R. M. Gavieiro Gavieiro je zoper to zavrnilno odločbo pri predložitvenem sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe in za retroaktivno priznanje triletnih dodatkov za delovno dobo, za katere trdi, da je do njih upravičena.
- 29 Ker je Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 3 de A Coruña menilo, da je za rešitev spora o glavni stvari potrebna razlaga okvirnega sporazuma, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Kaj pomeni izraz ‚različne kvalifikacije, pridobljene z opravljanjem dela‘ iz določbe 4, točka 4, okvirnega sporazuma iz [priloge k] Direktiv[i] 1999/70/ES in ali je zgolj začasnost delovnega razmerja javnih uslužbencev ‚objektivni razlog‘, s katerim je mogoče upravičiti različno obravnavanje pri izplačilu dodatkov za delovno dobo?“

Zadeva C-456/09

- 30 A. M. Iglesias Torres, zaposlena pri Consellería kot karierna uradnica in članica zbora profesorjev uradnih jezikovnih šol avtonomne skupnosti Galicije, je od leta 1994 do 13. maja 2007 delala devet let za Consellería kot nadomestna profesorica v več izobraževalnih ustanovah v Galiciji.
- 31 Po začetku veljavnosti LEBEP je A. M. Iglesias Torres 23. aprila 2009 zahtevala priznanje pravice do izplačila zneska, ki ustreza razliki med prejetim izplačilom in izplačilom, ki bi ji moral biti izplačan iz naslova triletnih dodatkov za delovno dobo, za obdobje pred tem začetkom veljavnosti.

32 Vodja krajevne enote za šolstvo in visoko šolstvo v Lugu je z odločbo z dne 13. maja 2009, ki jo je izdal na podlagi pooblastila Consellería, njeno zahtevo zavrnil.

33 A. M. Iglesias Torres je pri predložitvenem sodišču zoper to zavrnilno odločbo vložila tožbo za razglasitev ničnosti te odločbe in retroaktivno priznanje triletnih dodatkov, za katere trdi, da je do njih upravičena. V zvezi s tem se je sklicevala na določbo 4 okvirnega sporazuma, kot jo je razlagalo Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Del Cerro Alonso.

34 Ker je Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 3 de Pontevedra dvomilo o razlagi okvirnega sporazuma v smislu sodne prakse Sodišča, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje postavilo ta vprašanja:

„1. Ali se Direktiva 1999/70/ES uporablja za nadomestne uslužbenke avtonomne skupnosti Galicije?

2. Ali je člen 25(2) [LEBEP] mogoče šteti za določbo, s katero se v nacionalno zakonodajo prenaša ta direktiva, če v tem zakonu ni sklicevanja na zakonodajo Skupnosti?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen: ali je treba člen 25(2) LEBEP šteti za nacionalno določbo za prenos zakonodaje Skupnosti, na kakršno se sklicuje Sodišče v točki 4 izreka sodbe z dne 15. aprila 2008 v zadevi Impact (C-268/06, ZOdl., str. I-2483), ali pa mora španska država tej določbi glede izplačila triletnih dodatkov, ki jih je priznala ob upoštevanju Direktive, priznati retroaktivni učinek?

4. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen: ali je v tem primeru mogoča neposredna uporaba Direktive 1999/70/ES v smislu [zgoraj navedene sodbe] Del Cerro [Alonso]?“

35 Glede na povezanost teh dveh zadev v glavni stvari ju je treba za namene te sodbe združiti.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje v zadevi C-456/09

36 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v zadevi C-456/09 v bistvu sprašuje, ali se za nadomestnega uslužbenca avtonomne skupnosti Galicije, kot je tožeča stranka v postopku v glavni stvari, uporabita Direktiva 1999/70 in okvirni sporazum.

37 Vse zainteresirane osebe, ki so Sodišču predložile stališča, menijo, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno.

38 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da iz besedila Direktive 1999/70 in okvirnega sporazuma ter iz njune sistematike in namena izhaja, da se njune določbe uporabljajo za pogodbe o zaposlitvi in delovna razmerja za določen čas, sklenjena med upravami in drugimi subjekti javnega sektorja (sodbe z dne 4. julija 2006 v zadevi Adeneler in drugi, C-212/04, ZOdl., str. I-6057, točke od 54 do 57; z dne 7. septembra 2006 v zadevi Marrosu in Sardino, C-53/04, ZOdl., str. I-7213,

točke od 40 do 43, in v zadevi Vassallo, C-180/04, ZOdl., str. I-7251, točke od 32 do 35, ter zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točka 25).

- ³⁹ Namreč, kot je razvidno iz določbe 2, točka 1, okvirnega sporazuma, je področje njegove uporabe široko opredeljeno in se na splošno nanaša na „delavce, zaposlene za določen čas, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kakor ju opredeljujejo zakoni, kolektivne pogodbe ali običaji v vsaki državi članici“ (glej zgoraj navedeno sodbo Adeneler in drugi, točka 56, ter sodbi z dne 23. aprila 2009 v združenih zadevah Angelidaki in drugi, od C-378/07 do C-380/07, ZOdl., str. I-3071, točka 114, in z dne 24. junija 2010 v zadevi Sorge, C-98/09, ZOdl., str. I-5837, točka 30).
- ⁴⁰ Opredelitev pojma „delavci, zaposleni za določen čas“ v smislu okvirnega sporazuma, ki je navedena v določbi 3, točka 1, tega sporazuma, zajema vse delavce – brez razlikovanja glede na javni ali zasebni status njihovih delodajalcev (zgoraj navedena sodba Adeneler in drugi, točka 56).
- ⁴¹ Poleg tega je glede na pomen načel enakega obravnavanja in nediskriminacije, ki sta del splošnih načel prava Unije, treba določbam, ki jih v zvezi s tem določata Direktiva 1999/70 in okvirni sporazum, z namenom delavcem, zaposlenim za določen čas, zagotoviti uživanje enakih ugodnosti, kot jih uživajo primerljivi delavci, zaposleni za nedoločen čas, razen če objektivni razlogi upravičujejo različno obravnavanje, priznati splošen učinek, ker so del pravil socialnega prava Unije posebnega pomena, ki jih mora uživati vsak delavec kot minimalne varstvene zahteve (zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točka 27).
- ⁴² Zato se Direktiva 1999/70 in okvirni sporazum uporabljata za vse delavce, ki ponujajo odplačne storitve v okviru delovnega razmerja za določen čas, sklenjenega z delodajalcem (zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točka 28).

- ⁴³ Glede tega sama okoliščina, da je delo po nacionalnem pravu opredeljeno kot „statutarno“ in da izkazuje določene vidike, ki so značilni za javne uslužbenke zadevne države članice, ni pomembna, ker bi bili sicer – če bi države članice lahko določene kategorije oseb samovoljno izločile iz varstva, ki naj bi se uveljavilo s tema instrumentoma prava Unije – praktična veljavnost Direktive 1999/70 in okvirnega sporazuma ter njuna enotna uporaba v državah članicah vprašljivi, (glej zgoraj navedeno sodbo Del Cerro Alonso, točka 29).
- ⁴⁴ Ker ni sporno, da je A. M. Iglesias Torres več kot devet let delala v več izobraževalnih ustanovah avtonomne skupnosti Galicije kot nadomestna uradnica in da se poleg tega zadeva v glavni stvari nanaša na položaj karijerne uradnice, ki je primerljiv s položajem nadomestnega uslužbenca, ta spada v področje uporabe Direktive 1999/70 in okvirnega sporazuma.
- ⁴⁵ Zato je treba na prvo vprašanje v zadevi C-456/09 odgovoriti, da se za nadomestnega uslužbenca avtonomne skupnosti Galicije, kot je tožeča stranka v postopku v glavni stvari, uporabi Direktiva 1999/70 in okvirni sporazum, ki je v prilogi k tej direktivi.

Vprašanje v zadevi C-444/09

- ⁴⁶ Predložitveno sodišče z vprašanjem v zadevi C-444/09 sprašuje, kako je treba razlagati izraz „različne kvalifikacije, pridobljene z opravljanjem dela“, naveden v določbi 4, točka 4, okvirnega sporazuma, in ali je že sama začasnost službe nekaterih

javnih uslužbencev „objektivni razlog“ v smislu te določbe, ki utemeljuje različno obravnavanje glede izplačila dodatkov za delovno dobo.

- ⁴⁷ V zvezi s tem je treba opozoriti, prvič, da določba 1(a) okvirnega sporazuma določa, da je eden od njegovih ciljev izboljšati kakovost dela za določen čas z zagotavljanjem uporabe načela nediskriminacije. Poleg tega je v tretjem odstavku preambule tega okvirnega sporazuma določeno, da ta „kaže pripravljenost socialnih partnerjev, da vzpostavijo splošni okvir za zagotavljanje enake obravnave delavcev, zaposlenih za določen čas, tako da jih ščitijo pred diskriminacijo“. V uvodni izjavi 14 Direktive 1999/70 je v zvezi s tem navedeno, da je namen okvirnega sporazuma zlasti izboljšanje kakovosti dela za določen čas z določitvijo minimalnih zahtev za zagotovitev uporabe načela nediskriminacije.
- ⁴⁸ Namen okvirnega sporazuma, zlasti njegove določbe 4, je uveljavitev uporabe navedenega načela za delavce, zaposlene za določen čas, da bi se preprečilo, da delodajalec tako delovno razmerje uporabi za prikrajšanje delavcev za pravice, ki so priznane delavcem, zaposlenim za nedoločen čas (zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točka 37).
- ⁴⁹ Sodišče meni, da je glede na cilje okvirnega sporazuma, navedene v zgornjih dveh točkah, treba določbo 4 tega sporazuma razumeti, kot da izraža načelo socialnega prava Unije, ki ga ni mogoče razlagati ozko (glej zgoraj navedeni sodbi Del Cerro Alonso, točka 38, in Impact, točka 114).
- ⁵⁰ Ker predložitveno sodišče v okviru spora o pravici nadomestnih uslužbencev do dodatka za delovno dobo prosi za razlago izraza „različne kvalifikacije, pridobljene

z opravljanjem dela“, navedenega v določbi 4, točka 4, okvirnega sporazuma, je treba poudariti, da je Sodišče že razsodilo, da dodatek za delovno dobo, ki je enak dodatku, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, ki ga nacionalno pravo določa samo za karijerne uradnike v zdravstvenih službah, zaposlene za nedoločen čas, in ne za nadomestne uslužbence, spada pod pojem „pogoji zaposlitve“, ki je naveden v določbi 4, točka 1, okvirnega sporazuma (zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točki 47 in 48).

- 51 Kot je razvidno iz predložitvenih odločb, so kadrovske predpisi za zaposlene v službah javne uprave avtonomne skupnosti Galicije, ki so bili sprejeti v skladu z določbami LFCE, do začetka veljavnosti LEBEP 13. maja 2007 glede izplačila triletnih dodatkov določali različno obravnavanje uslužbencev te avtonomne skupnosti. To različno obravnavanje ni bilo določeno na podlagi njihove delovne dobe, ampak na podlagi trajanja njihovega delovnega razmerja z delodajalcem. Nadomestni uslužbenci namreč drugače kot karijerni uradniki niso bili upravičeni do dodatkov za triletno delovno dobo, ne glede na trajanje zaposlitve.
- 52 V teh okoliščinah, kot pravilno navaja Komisija, je treba različno obravnavanje, kot je to, določeno s španskimi predpisi, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, preučiti glede na določbo 4, točka 1, okvirnega sporazuma.
- 53 Kakor je razvidno iz sodne prakse Sodišča glede dodatkov za delovno dobo, kot so ti, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, se delavce, zaposlene za določen čas, brez objektivne utemeljitve ne sme obravnavati manj ugodno kot delavce, ki so zaposleni za nedoločen čas in so v primerljivem položaju (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Del Cerro Alonso, točki 42 in 47, in Impact, točka 126).

- 54 Glede vprašanja, ali začasnost zaposlitve nekaterih javnih uslužbencev lahko sama po sebi pomeni objektivni razlog v smislu določbe 4 okvirnega sporazuma, je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da je treba pojem objektivnih razlogov, naveden v točki 1 te določbe, razumeti tako, da ne dopušča, da bi se upravičilo različno obravnavanje delavcev, zaposlenih za določen čas, in delavcev, zaposlenih za nedoločen čas, ker je različno obravnavanje določeno s splošnim in abstraktnim nacionalnim predpisom, kakršen je zakon ali kolektivna pogodba (zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, točka 57).
- 55 Nasprotno, navedeni pojem zahteva, da je zadevno različno obravnavanje upravičeno z obstojem jasnih in konkretnih dejstev, značilnih za zadevni pogoj zaposlitve v posebnem kontekstu, v katerem se uporabi, ter na podlagi objektivnih in transparentnih meril, da se ugotovi, ali to razlikovanje ustreza dejanski potrebi, ali se z njim lahko doseže želeni cilj in ali je nujno za doseg tega cilja (glej zgoraj navedeno sodbo Del Cerro Alonso, točka 58). Te okoliščine so lahko zlasti posledica posebne narave naloga, za izvedbo katerih so bile sklenjene pogodbe za določen čas, in z njimi neločljivo povezanih značilnosti ali pa so, odvisno od primera, posledica sledenja legitimnemu cilju socialne politike države članice (glej glede določbe 4, točka 1, tega okvirnega sporazuma zgoraj navedeno sodbo Del Cerro Alonso, točki 53 in 58, glede pojma „objektivni razlogi“, navedenega v določbi 5, točka 1(a), okvirnega sporazuma, zgoraj navedeno sodbo Adeneler in drugi, točki 69 in 70, ter sklep z dne 24. aprila 2009 v zadevi Koukou, C-519/08, točka 45).
- 56 Nasprotno, sklicevanje zgolj na začasnost dela uslužbencev javne uprave ni v skladu z zahtevami in torej ne more biti objektivni razlog v smislu določbe 4, točka 1, okvirnega sporazuma.
- 57 Različnega obravnavanja glede pogojev zaposlitve med delavci, zaposlenimi za določen čas, in delavci, zaposlenimi za nedoločen čas, namreč ni mogoče utemeljiti z

merilom, ki se na splošno in abstraktno nanaša na samo trajanje zaposlitve. Potrditev, da zgolj začasnost delovnega razmerja zadošča za utemeljitev takega razlikovanja, bi popolnoma izničila bistvo ciljev Direktive 1999/70 in okvirnega sporazuma, ki so navedeni v točkah 47 in 48 te sodbe. Uporaba takega merila bi namesto izboljšanja kakovosti dela za določen čas in spodbujanja enakega obravnavanja, ki se želita doseči z Direktivo 1999/70 in okvirnim sporazumom, pripeljala do ustalitve neugodnega položaja za delavce, zaposlene za določen čas.

- 58 V teh okoliščinah je treba na vprašanje v zadevi C-444/09 odgovoriti, da za dodatek za delovno dobo, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, velja določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma, ki je v prilogi k Direktivi 1999/70, ker pomeni pogoj za zaposlitev, tako da delavci, zaposleni za določen čas, lahko ugovarjajo obravnavanju, ki glede izplačila tega dodatka nima objektivne utemeljitve in je manj ugodno kot obravnavanje primerljivih delavcev, zaposlenih za nedoločen čas. Začasnost delovnega razmerja nekaterih javnih uslužbencev ne more biti sama po sebi biti objektivni razlog v smislu te določbe okvirnega sporazuma.

Drugo vprašanje v zadevi C-456/09

- 59 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v zadevi C-456/09 v bistvu sprašuje, ali zgolj okoliščina, da nacionalni predpis, kot je člen 25(2) LEBEP, ne vsebuje nobenega sklica na Direktivo 1999/70, izključuje, da bi bilo ta predpis mogoče šteti za ukrep, s katerim se prenese ta direktiva.

- ⁶⁰ Consellería, španska vlada in Evropska komisija navajajo, drugače kot A.M. Iglesias Torres, da je treba člen 25(2) LEBEP šteti za nacionalni ukrep prenosa Direktive 1999/70, čeprav se v utemeljitvi razlogov za ta zakon ne sklicuje na noben predpis Unije.
- ⁶¹ V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 2, tretji odstavek, Direktive 1999/70 določa, da se države članice pri sprejetju zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s to direktivo, v teh predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi.
- ⁶² Če direktiva izrecno določa, da se morajo določbe o prenosu te direktive sklicevati nanjo ali da se sklic nanjo mora navesti ob njihovi uradni objavi, je v vsakem primeru nujno sprejeti zakonski akt o prenosu (glej sodbi z dne 18. decembra 1997 v zadevi Komisija proti Španiji, C-361/95, Recueil, str. I-7351, točka 15, in z dne 29. oktobra 2009 v zadevi Komisija proti Poljski, C-551/08, točka 23).
- ⁶³ Čeprav je nedvomno res, da bi bile lahko države članice v okviru tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti, vložene na podlagi člena 258 PDEU, obsojene, da niso izpolnile obveznosti iz člena 2, tretji odstavek, Direktive 1999/70, iz tega ne izhaja nujno, kot je pravilno navedla Komisija, da se nacionalni ukrep, ki se v utemeljitvi razlogov ne sklicuje na zadevno direktivo, šteje za neveljaven ukrep za njen prenos.
- ⁶⁴ Ker morajo države članice poleg formalnega prenosa direktive Unije v svoj pravni red poskrbeti tudi, da se njihove obveznosti iz teh direktiv popolnoma in v vsakem trenut-

ku upoštevajo, ni mogoče izključiti, da država članica, ki je sicer sprva želela prenesti direktivo in izpolniti obveznosti iz prava Unije, ugotovi – zlasti zaradi sporov pred nacionalnimi sodišči ali tožbe Komisije na podlagi člena 258 PDEU – da z določbami njenega notranjega prava pravo Unije ni bilo pravilno in popolnoma preneseno in je v teh okoliščinah treba te določbe spremeniti.

- ⁶⁵ V obravnavani zadevi ni sporno, da so bili nacionalni predpisi spremenjeni z LEBEP, ker je bilo v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Del Cerro Alonso, ki se nanaša na enak triletni dodatek za delovno dobo, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, izpostavljeno različno obravnavanje glede pravice do izplačila takega dodatka med kariernimi uradniki in nadomestnimi uslužbenci, zaposlenimi pri subjektu, ki spada v javno upravo španske avtonomne skupnosti.
- ⁶⁶ Čeprav mora nacionalno sodišče, ki je edino pristojno za razlago nacionalnega prava, v obravnavani zadevi preveriti, ali glede na člen 25(2) LEBEP in glede na njegov cilj in okoliščine njegovega sprejetja ta določba pomeni ukrep o prenosu Direktive 1999/70, zgolj okoliščina, da ne vsebuje nobenega sklica na to direktivo, ne izključuje, da ga je mogoče šteti za takega.
- ⁶⁷ V teh okoliščinah je treba na drugo vprašanje v zadevi C-456/09 odgovoriti, da zgolj okoliščina, da nacionalna določba, kot je člen 25(2) LEBEP, ne vsebuje nobenega sklica na Direktivo 1999/70, ne izključuje, da je to določbo mogoče šteti za nacionalni ukrep, s katerim je bila prenesena ta direktiva.

Četrto vprašanje v zadevi C-456/09

- ⁶⁸ Ker kakor je razvidno iz odgovora na vprašanje v zadevi C-444/09, za dodatek za delovno dobo, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, velja določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma, ker pomeni pogoj zaposlitve, je treba četrto vprašanje v zadevi C-456/09 spremeniti, da bi se predložitvenemu sodišču dal koristen odgovor.
- ⁶⁹ Nacionalno sodišče namreč s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se posamezniki v sporu, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, pred nacionalnim sodiščem lahko sklicujejo na določbo 4, točka 1, okvirnega sporazuma, da bi se jim priznala pravica do triletnega dodatka za delovno dobo za obdobje od izteka roka, določenega državam članicam za prenos Direktive 1999/70, do začetka veljavnosti nacionalnega zakona, s katerim se ta direktiva prenese v notranje pravo zadevne države članice.
- ⁷⁰ Consellería in španska vlada sta v stališčih, ki sta jih predložila v zadevah C-444/09 in C-456/09, vztrajala, da se posameznik ne more sklicevati na neposredni učinek določbe direktive, če je bila ta predmet nacionalnega predpisa o prenosu v notranje pravo zadevne države članice. Španska vlada meni, da ko sta stranki v postopkih v glavni stvari vložili pritožbo, je bila Direktiva 1999/70 že prenesena v špansko pravo o izplačilu triletnih dodatkov, tako da njune pravice izhajajo iz člena 25 LEBEP, in ne iz te direktive. Ohranitev njenega neposrednega učinka v okoliščinah, kot so te v zadevi v glavni stvari, bi pomenila časovno neomejeno ogrožitev učinkovitosti predpisov držav članic, ki so bili, čeprav je bila vsebina direktive že pravilno prenesena v notranje pravo, sprejeti po roku za prenos.

- 71 Vendar se zdi, da pri teh trditvah ni bila upoštevana narava zahtev, ki sta jih vložili tožeči stranki v postopku v glavni stvari pred nacionalnim sodiščem, in torej glede postopkov v glavni stvari ni bila upoštevana primernost četrtega vprašanja, ki ga je v zadevi C-456/09 predložitveno sodišče postavilo v zvezi z neposrednim učinkom določbe 4, točka 1, okvirnega sporazuma.
- 72 Obveznost držav članic, ki izhaja iz direktive, da dosežejo rezultat, ki ga ta določa, in dolžnost na podlagi člena 4(3) PEU, da sprejmejo vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, da bi zagotovile izpolnjevanje te obveznosti, velja za vse organe teh držav članic, vključno s sodnimi organi v okviru njihovih pristojnosti. Takšni obveznosti veljata za te organe tudi v morebitnih primerih, ko nastopajo kot delodajalec v javnem sektorju (zgoraj navedena sodba Impact, točki 41 in 85 ter navedena sodna praksa).
- 73 Nacionalna sodišča in organi uprave morajo – če ni mogoča razlaga in uporaba nacionalnega prava v skladu z zahtevami prava Unije – v celoti uporabiti pravo Unije in zavarovati pravice, ki jih to pravo priznava posameznikom, pri čemer, če je treba, ne uporabijo nasprotujočih določb nacionalnega prava (glej v tem smislu sodbi z dne 22. junija 1989 v zadevi Costanzo, 103/88, Recueil, str. 1839, točka 33, in z dne 14. oktobra 2010 v zadevi Fuß, C-243/09, ZOdl., str. I-9849, točka 63).
- 74 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče želi izvedeti, ali ima določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma neposredni učinek v okviru teh dveh sporov glede nadomestnih profesorov, zaposlenih pri avtonomni skupnosti Galiciji, ki do začetka veljavnosti LEBEP in sprememb LFCE, določenih z LEBEP, nista prejemale triletnih dodatkov, ki jih je izplačevala ta avtonomna skupnost, in želita doseči retroaktivno priznanje te pravice za obdobje od izteka roka, določenega za države članice za prenos Direktive

1999/70, do začetka veljavnosti LEBEP, ob upoštevanju ustreznih določb nacionalnega prava v zvezi z zastaranjem.

- ⁷⁵ Ker je načelo učinkovitega sodnega varstva splošno načelo prava Unije, sicer priznано v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, morajo nacionalna sodišča, če ni predpisa, s katerim bi bila v navedenem obdobju Direktiva 1999/70 pravilno prenesena v špansko pravo, zagotoviti pravno varstvo, ki za zadevne osebe izhaja iz določb prava Unije, in njihov polni učinek (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Impact, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa).
- ⁷⁶ Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da so v vseh primerih, v katerih se pojavljajo določbe direktive, ki so vsebinsko brezpogojne in dovolj natančne, posamezniki upravičeni, da se nanje sklicujejo nasproti državi, zlasti ko nastopa kot delodajalec (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 26. februarja 1986 v zadevi Marshall, 152/84, Recueil, str. 723, točki 46 in 49, in z dne 20. marca 2003 v zadevi Kutz-Bauer, C-187/00, Recueil, str. I-2741, točki 69 in 71, ter zgoraj navedeno sodbo Impact, točka 57).
- ⁷⁷ Sodišče je že presodilo, da se lahko ta sodna praksa prenese na sporazume, ki kot okvirni sporazum izhajajo iz dialoga med socialnimi partnerji na ravni Skupnosti na podlagi člena 155(1) PDEU in ki se v skladu z odstavkom 2 tega člena izvajajo z direktivo Sveta Evropske unije, katere sestavni del torej so (zgoraj navedena sodba Impact, točka 58).
- ⁷⁸ Z določbo 4, točka 1, okvirnega sporazuma je v zvezi s pogoji zaposlitve splošno in nedvoumno prepovedano vsakršno različno obravnavanje delavcev, zaposlenih za določen čas, ki ni objektivno utemeljeno. Vsebina te določbe se zdi dovolj natančna, da se posameznik lahko nanjo sklicuje in da jo sodnik lahko uporabi (zgoraj navedena

sodba Impact, točka 60, in sodba z dne 22. aprila 2010 v zadevi Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols, C-486/08, ZOdl., str. I-3527, točka 24).

- ⁷⁹ Poleg tega natančna prepoved iz določbe 4, točka 1, okvirnega sporazuma ne zahteva sprejetja nobenega akta institucij Unije in niti ne daje državam članicam možnosti, da bi ob njenem prenosu v nacionalno pravo pogojevale ali omejile obseg prepovedi iz te določbe na področju pogojev zaposlitve (zgoraj navedena sodba Impact, točka 62).
- ⁸⁰ Navedena določba glede načela prepovedi diskriminacije, ki ga določa, res vsebuje izjemo v zvezi z utemeljitvami na podlagi objektivnih razlogov.
- ⁸¹ Vendar je uporaba te izjeme predmet sodnega nadzora, čeprav možnost njenega uveljavljanja ne nasprotuje temu, da obravnavana določba daje posameznikom pravice, ki jih lahko sodno uveljavljajo in ki jih morajo nacionalna sodišča varovati (zgoraj navedena sodba Impact, točka 64).
- ⁸² Treba je še spomniti, da če se stranke v sporu lahko sklicujejo na direktivo v postopkih zoper državo, lahko to storijo ne glede na status, v katerem država deluje, torej kot delodajalec ali javni organ. V enem in drugem primeru je treba namreč preprečiti, da bi imela država koristi od tega, da krši pravo Unije (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Marshall, točka 49, in sodbo z dne 12. julija 1990 v zadevi Foster in drugi, C-188/89, Recueil, str. I-3313, točka 17).

- ⁸³ Torej je določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma nepogojna in dovolj natančna, da se lahko posamezniki sklicujejo nanjo v postopkih zoper državo pred nacionalnim sodiščem.
- ⁸⁴ V zadevi v glavni stvari Consellería še navaja, da zoper njo ni treba uveljavljati neposrednega učinka navedene določbe, saj je zavezana upoštevati določbe LFCE in LEBEP, namreč zakonov, ki sta v izključni pristojnosti države. Glede morebitne odškodninske odgovornosti države za kršitev Direktive 1999/70 trdi, da delitev, določena z Ustavo, med temeljno državno zakonodajo in veljavnimi predpisi, ki jih sprejmejo avtonomne skupnosti, tem ne dopušča, da oslabijo ali prekinejo vzročno zvezo med nezadostnim prenosom te direktive s strani države in škodo, ki je nastala posameznikom.
- ⁸⁵ Španska vlada prav tako meni, da avtonomna skupnost Galicija ni pristojna ne za spreminjanje LEBEP ne za zavrnitev njegove uporabe. Čeprav je ta skupnost na podlagi neposrednega učinka Direktive 1999/70 kot delodajalec odločila priznati pravico do retroaktivnega izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo, naj bi očitno kršila državni predpis o prenosu. Glede morebitne odgovornosti države za kršitev Direktive 1999/70 pa ta vlada v stališčih, ki jih je predložila v zadevi C-444/09, trdi, da niso izpolnjeni pogoji, ki jih sodna praksa Sodišča zahteva za presojo obstoja dovolj resne kršitve navedene direktive.
- ⁸⁶ V zvezi s temi trditvami je treba spomniti, da – kot je razvidno iz predložitvenega sklepa in samih vprašanj predložitvenih sodišč – ta ne odločajo o tožbah za ugotovitev odgovornosti države za kršitev Direktive 1999/70, ampak o vprašanjih, ki

neposredno temeljijo na tej direktivi, in sicer glede izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo za obdobje, v katerem ta direktiva ni bila pravilno prenesena v notranje pravo.

- ⁸⁷ Ker je določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma nepogojna in dovolj natančna, da se lahko posamezniki nanjo sklicujejo v postopku zoper državo pred nacionalnim sodiščem, tožeče stranke v postopku v glavni stvari lahko veljavno uveljavljajo svoje zahteve za izplačilo triletnih dodatkov za delovno dobo, do katerih imajo retroaktivno pravico, s sklicevanjem neposredno na to določbo. Odškodninska tožba na podlagi sodne prakse Sodišča glede odgovornosti držav članic za kršitev prava Unije torej na prvi pogled ni potrebna (glej v tem smislu sodbo z dne 18. januarja 2001 v zadevi Stockholm Lindöpark, C-150/99, Recueil, str. I-493, točka 35).
- ⁸⁸ Poleg tega, kot je španska vlada sama priznala v stališčih v zadevi C-444/09, predložitveno sodišče v obravnavani zadevi ni postavilo vprašanja o odgovornosti države za kršitev prava Unije. Enako je bilo tudi v zadevi C-456/09, v kateri je predložitveno sodišče svojo utemeljitev oprlo na posledice, ki izhajajo iz morebitnega neposrednega učinka upoštevne določbe okvirnega sporazuma. Glede vprašanj o odgovornosti države je iz predložitvenega sklepa v zadevi C-456/09 in iz stališč, predloženih Sodišču, razvidno, da predložitveno sodišče ni pristojno izreči se.
- ⁸⁹ V zadevi v glavni stvari, ki se, kot je razvidno iz točk 86 in 87 te sodbe, nanaša na retroaktivno uporabo določbe direktive, ki ima neposredni učinek, so posledice, ki izhajajo iz z Ustavo določene delitve med temeljno državno zakonodajo o statusu uradnikov in veljavnimi predpisi, ki so jih sprejele avtonomne skupnosti, vprašanje notranjega prava.

- 90 Glede na navedeno je treba na četrto vprašanje v zadevi C-456/09 odgovoriti, da je določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma, ki je v prilogi k Direktivi 1999/70, nepogojna in dovolj natančna, da se lahko nadomestni uslužbenci nanjo sklicujejo pred nacionalnim sodiščem pri uveljavljanju pravice do dodatkov za delovno dobo, kot so triletni dodatki, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, za obdobje od izteka roka, določenega državam članicam za prenos Direktive 1999/70, do začetka veljavnosti nacionalnega zakona, s katerim se ta direktiva prenese v notranje pravo zadevne države članice, ob upoštevanju ustreznih določb nacionalnega prava o zastaranju.

Tretje vprašanje v zadevi C-456/09

- 91 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v zadevi C-456/09 v bistvu sprašuje, ali – glede na dejstvo, da je z nacionalnimi predpisi, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, nadomestnim uslužbencem priznana pravica do izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo, vendar vsebujejo določbo, ki izključuje retroaktivno uporabo te pravice – lahko pristojni španski organi zavrnejo uporabo take pravice oziroma ali so na podlagi prava Unije celo zavezani dati navedeni pravici retroaktivni učinek od izteka roka, določenega državam članicam za prenos te direktive.
- 92 Najprej je treba spomniti, da določbe člena 25(2) LEBEP izrecno izključujejo, da bi se tej določbi dal retroaktivni učinek.
- 93 Predložitveno sodišče se v teh okoliščinah sprašuje o posledicah – glede zadeve v glavni stvari – četrte točke izreka zgoraj navedene sodbe *Impact*, v kateri je Sodišče razsodilo, da če je v veljavnem nacionalnem pravu pravilo, ki izključuje retroaktivno

uporabo zakona, razen v primerih, ko je jasno in nedvoumno navedeno nasprotno, mora nacionalno sodišče, ki mu je bil predložen zahtevek zaradi kršitve določbe nacionalnega zakona, s katero je bila prenesena Direktiva 1999/70, na podlagi prava Unije priznati navedeni določbi retroaktiven učinek od dne poteka roka za prenos te direktive le, če v nacionalnem pravu obstaja takšna navedba, s katero je tej določbi podeljen takšen retroaktiven učinek.

- ⁹⁴ Vendar je treba spomniti, da je bilo v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Impact, postavljeno vprašanje, ali se mora specializirano sodišče – ki mu je bila z nacionalnim zakonom, ki zagotavlja prenos Direktive 1999/70, dana pristojnost za odločanje o zahtevah, ki temeljijo na tem zakonu – izreči za pristojno za odločanje tudi o zahtevah, ki neposredno temeljijo na tej direktivi, čeprav se te zahteve nanašajo na obdobje po poteku roka za prenos zadevne direktive, vendar pred začetkom veljavnosti nacionalnega zakona za prenos.

- ⁹⁵ Odgovor Sodišča na četrto vprašanje, postavljeno v zadevi, v kateri je bila izrečena navedena sodba Impact, je temeljil na domnevi, da je bilo predložitveno sodišče pristojno samo za odločanje o zahtevah iz postopka v glavni stvari, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega zakona, s katerim se je prenesla Direktiva 1999/70 (zgoraj navedena sodba Impact, točka 96). Sodišče je torej le v tem primeru in za primer, da bi nacionalni zakon o prenosu izključil, da se njegovim določbam da retroaktivni učinek, navedlo, kot je razvidno iz točke 93 te sodbe, da prava Unije, zlasti zahteve po skladni razlagi, ni mogoče razlagati tako, da predložitvenemu sodišču nalaga, da zadevnemu nacionalnemu zakonu o prenosu prizna retroaktiven učinek od dne poteka roka za prenos navedene direktive, ker bi se v nasprotnem primeru predložitveno sodišče prisililo, da razlaga nacionalno pravo *contra legem*.

- ⁹⁶ Vendar je v nasprotju z zadevo, v kateri je bila izrečena zgoraj navedena sodba Impact, iz podatkov, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, razvidno, da v zadevi v glavni stvari ni nobene težave glede pristojnosti tega sodišča za odločanje o zahtevah tožeče stranke v postopku v glavni stvari glede izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo, ker njena zahteva temelji neposredno na določbah Direktive 1999/70.
- ⁹⁷ Ker ima določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma neposredni učinek, lahko tožeča stranka v postopku v glavni stvari veljavno uveljavlja svojo zahtevo za retroaktivno izplačilo dodatkov za delovno dobo, ki jih lahko zahteva od Consellería kot delodajalca, z neposrednim sklicevanjem na to določbo.
- ⁹⁸ V obravnavani zadevi je bila tožeča stranka v postopku v glavni stvari v obdobju od izteka roka, določenega državam članicam za prenos Direktive 1999/70, do sprejetja člena 25(2) LEBEP diskriminatorno prikrajšana glede dodatka za delovno dobo, ki spada med pogoje zaposlitve v smislu določbe 4, točka 1, okvirnega sporazuma. V teh okoliščinah se sklicuje na določbo, ki ima neposredni učinek za zapolnitev praznine, ki jo je nepravilni prenos direktive pustil v španskem notranjem pravu.
- ⁹⁹ V teh okoliščinah je treba na tretje vprašanje v zadevi C-456/09 odgovoriti, da ne glede na to, da v nacionalnih predpisih, s katerimi je bila prenesena Direktiva 1999/70, obstaja določba, ki nadomestnim uslužbencem priznava pravico do izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo, vendar izključuje retroaktivno uporabo te pravice, morajo pristojni organi zadevne države članice na podlagi prava Unije, in ker gre za določbo okvirnega sporazuma, ki ima neposredni učinek, dati tej pravici do izplačila dodatkov retroaktivni učinek od dne izteka roka, določenega državam članicam za prenos te direktive.

Stroški

- ¹⁰⁰ Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Za nadomestnega uslužbenca avtonomne skupnosti Galicije, kot je tožeča stranka v postopku v glavni stvari, se uporabita Direktiva Sveta 1999/70/ES z dne 28. junija 1999 o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP in okvirni sporazum o delu za določen čas, ki je bil sklenjen 18. marca 1999 in je v prilogi k tej direktivi.**
2. **Za dodatek za delovno dobo, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, velja določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma o delu za določen čas, ki je v prilogi k Direktivi 1999/70, ker pomeni pogoj za zaposlitev, tako da delavci, zaposleni za določen čas, lahko ugovarjajo obravnavanju, ki glede izplačila tega dodatka nima objektivne utemeljitve in je manj ugodno kot obravnavanje primerljivih delavcev, zaposlenih za nedoločen čas. Začasnost delovnega razmerja nekaterih javnih uslužbencev ne more biti sama po sebi objektivni razlog v smislu te določbe okvirnega sporazuma.**

3. **Zgolj okoliščina, da nacionalna določba, kot je člen 25(2) zakona 7/2007 o temeljni pravni ureditvi statusa uradnikov (Ley 7/2007 del Estatuto básico del empleado público) z dne 12. aprila 2007, ne vsebuje nobenega sklica na Direktivo 1999/70, ne izključuje, da je to določbo mogoče šteti za nacionalni ukrep, s katerim je bila prenesena ta direktiva.**
4. **Določba 4, točka 1, okvirnega sporazuma o delu za določen čas, ki je v prilogi k Direktivi 1999/70, je nepogojna in dovolj natančna, da se lahko nadomestni uslužbenci nanjo sklicujejo pred nacionalnim sodiščem pri uveljavljanju pravice do dodatkov za delovno dobo, kot so triletni dodatki, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, za obdobje od izteka roka, določenega državam članicam za prenos Direktive 1999/70, do začetka veljavnosti nacionalnega zakona, s katerim se ta direktiva prenese v notranje pravo zadevne države članice, ob upoštevanju ustreznih določb nacionalnega prava o zastaranju.**
5. **Ne glede na to, da v nacionalnih predpisih, s katerimi je bila prenesena Direktiva 1999/70, obstaja določba, ki nadomestnim uslužbencem priznava pravico do izplačila triletnih dodatkov za delovno dobo, vendar izključuje retroaktivno uporabo te pravice, morajo pristojni organi zadevne države članice na podlagi prava Unije, in ker gre za določbo okvirnega sporazuma o delu za določen čas, ki je v prilogi k Direktivi 1999 in ima neposredni učinek, dati tej pravici do izplačila dodatkov retroaktivni učinek od dne izteka roka, določenega državam članicam za prenos te direktive.**

Podpisi